

AYŞE
İLKER

SÖYLEŞİDEN
DENEMEYE
BİR YOL GİDER

AYŞE İLKER

**SÖYLEŞİDEN DENEMEYE
BİR YOL GİDER**

Ayşe İlker

**SÖYLEŞİDEN
DENEMEYE
BİR YOL GİDER**

Haber Açısı • haberiniz.com • Devlet
Yeni Düşünce • Gördes Gazetesi
Türk Ocakları Yazıları

© 2020, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 92

Edebiyat: 42

ISBN 978-605-4635-92-4

Sertifika No: 18188

Birinci Baskı:

İstanbul, 2020

Yazar:

Ayşe İlker

Editör:

Furkan Öztürk

Yayın Yönetmeni:

İrfan Güngörür

Sayfa Düzeni:

DBY Ajans

Kapak Uygulama:

Emre Güngör

Baskı/Cilt:

Şenyıldız Matbaacılık Yay. Ltd. Şti.

Sertifika No: 45097

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Söyleşiden Denemeye Bir Yol Gider / Haber Açısı, haberiniz.com, Devlet, Yeni Düşünce, Gördes Gazetesi, Türk Ocakları Yazıları

Ayşe İlker

İstanbul : DBY Yayınları, 2020.

215 s. ; 15,0 x 21,0 cm (DBY Yayınları ; No. 92)

ISBN 978-605-4635-92-4

1- Edebiyat 2- Türk Edebiyatı 3- Deneme 4- Söyleşi

İçindekiler

Sunuş..... 11

Söz, Türkçe ve Eğitim Üzerine

Söz Olsun, Toz Olmasın! 15

Kelimeler Var Oldukça Yalnız Kalmayacaksınız! 18

“Sana da, Dabirine de...” 20

Hafızam Alıştı..... 23

Osmanlıca İçin Çoklu (+, -) Sebepler!..... 25

Mecburî ve Seçmeli Derslerin Mantığı..... 33

Üniversite Yönetimleri İlkeli Olmaya Muhtaç ve Mecburdur 38

Eylül ve Dil-Tarih 43

Konya ve Yasemin Çiçeği 46

Ispanağın ve Bilimin Faziletleri..... 48

İnsan, İnsanlık Halleri ve Yeryüzü

Yeryüzü: Sürgün Yeri..... 55

Doğanın Rengi ve İnsanın Gölgesi..... 57

Küçük Hesaplar Büyük Kayıplar..... 60

Mayıslardan Kalan..... 62

İğne İplik, Hokka Divit 65

Gelinkız Helvası 67

Yazıyla Merhaba 71

Çayı Kırmak 74

Şefkat ve Şehvet 77

Çözüm Süreci ve Aldanıřlar

İkinci Vakti.....	81
Algılar mı, Gerçekler mi?.....	83
Ne Oluyor?.....	85
Dedem Yaşasaydı!.....	87
Ölen Çocuklardan Öldüren Çocuklara.....	92
Yerden Tabasbus Fışkırıyor, Gökten Riya Yağıyor!.....	95
Evimizin Duvarları.....	97
Acılar, Sözlerden Daha Gerçek!.....	99
Türk Milletine Bir de Bu Cepheden Bakalım!.....	101
Keşke Umut Edebilseydim!.....	105

Anneler ve Kadınlar

Analara Bir Demet Sevgi.....	111
Kadın ve İnfaz.....	113
Kadın, Seçme ve Seçilmenin Neresinde?.....	117
Halide Anne İçin.....	120

Darbeye Giden Yol Ergenekon Kumpasının Ardından

Bu Noktaya Nasıl Gelindi?.....	125
Suç Nedir Anne?.....	130
Basiret Zamanıdır.....	132
Dinlemek ve Anlamak Arasında Kuşbakışı Seyir.....	135

15 Temmuz

Olay Anını Büyüteç Altına Almak ve Halisdemir'i Büyütmek... 141	
Kültürel Boşluklarla Döşenen Temmuz Darbesi.....	144
15 Temmuz Ne Öğretti?.....	147
Eylüller'den Temmuz'a.....	149

İdealizm ve Ülküler

Bir Dava Uğrunda Yaşamak mı, Ölmek mi?.....	155
Yusufiye'den Şehitliğe.....	158
Olgunlaşmak! Ama Nasıl?.....	161
İşkence, Akıl Sağlığı ve Muhsin Yazıcıoğlu.....	164
Açma Yaram Kan Gider.....	168

Türkmenler ve Diğer Mazlumlar

Türkmenler İnsan Değil mi?.....	173
İçimde Sızı Var, Ben Türkmen miyim!.....	176
Söylenecek Ne Kaldı!.....	179
Sınırlardan Öte.....	181
Nomkun, Kimsin Sen?.....	183
Soğan Sarması, Kerkük ve Abdurrahman Kızılay.....	185
Kendini Yakan Tibetli.....	188

Aydınlar ve Bilim Adamları

Vakit Varken.....	193
Manisa'dan Ahmet Bican Ercilasun Geçti.....	196
Hangi Bilim Adamları Daha Değerli?.....	199
Türk Aydınlarının Sesine Kulak Verilmeli!.....	201
Dünya Türklüğünün Mücahid Liderine!.....	205

İslam

Neredesin Güzel İslam.....	211
Ramazan'ın İpi Bizi Kurtarır mı?.....	214

Sunuş

2011 yılında DTCF'den arkadaşım Veysi Kayıran, Haberaçısı adlı bir genel ağ gazetesi yayımladıklarını söyleyip, yazılarımla kendilerine katılmamı istediğinde, her hafta yazmayı kendimi tekrar etme tehlikesi gibi görerek “Belki her hafta yazamayabilirim ama on beş günde veya arada bir yazsam olur mu?” demiştim. Sağ olsunlar anlayış gösterdiler ve yazı sıklığı konusunda beni sıkıştırmadılar. Köşe için de birkaç ad düşündük; mütala ettik ve sonunda Hüseyin Özbay hocam, “Düşünce İklimi”nin güzel bir ad olabileceğini söyledi. Böylece Haberaçısında “Düşünce İklimi”nde yaklaşık altı yıl yazdım. Sonra, Yeni Düşünce ve Devlet dergilerinde yazmaya devam ettim. Yine DTCF'den arkadaşım Feridun Yıldız, Haberiniz.com'da yazılarımla yayımlanmasına vesile oldu. Bunlardan önce Türk Ocaklarının genel ağ sayfasında da yayımlanmış yazılarımla vardı. Ağabeyim Ahmet İnce'nin nerdeyse otuz yıldan bu yana her hafta sürekli olarak yayımladığı Gördes gazetesinde de bazı yazılarımla yayımlanmıştı. Kardeş Kalemler Dergisine de bir deneme vermiştim. Bütün bunları topladım ve yaşanan zamanların önemli olaylarına ve Türk Devletinin geleceğiyle ilgili meselelerine ışık tutan yazıları arkamda bırakmanın bir sorumluluk olduğunu düşünerek topluca yayımlamaya karar verdim. Yazılar, bazen denemeye bazen söyleşiye yaklaşan bir üslupla kaleme alınmışlardı. An içindeki sıcak olayların

yorumlanmasında bile yine bir teenniyle düşünce temrini yapıldığını, derinlemesine bir tahlil ihtiyacının öne çıktığını ve çalاکalem yazmaktan uzaklaşıldığını okuyucu görecektir.

Köşe yazılarının kitaplaşma kararında özellikle “Söz Olsun Toz Olmasın” başlıklı yazım etkili oldu. Eşim değişik vesilelerle aile ve dost ortamında bu yazıya değindi; onun yazıya verdiği ehemmiyet de yazıların tamamını yayımlamam arzusunu doğurdu. Bu vesileyle söylemeliyim ki hikaye kitaplarımın yayımlanmasındaki teşviki gibi, en büyük destekçim yine eşim Süleyman Sami İlker oldu.

Köşe yazıları, 2009-2017 aralığında yazılmıştır. Bunları tarih sırasına koymadım; konu sınıflaması yapmak daha uygun düştü. Konu adlarının altına da o yazılardaki en çarpıcı cümleyi koymayı sevgili editörümüz Furkan Öztürk önerdi. Böylece, sizleri deneme ve söyleşi arasında bir düşünce ikliminde dolaştıracak elinizdeki kitap ortaya çıkmış oldu. Furkan Bey’e ve Dün Bugün Yarın Yayınları yöneticisi İrfan Bey’e teşekkür ediyorum.

Temmuz 2020

SÖZ, TÜRKÇE VE EĞİTİM ÜZERİNE

**Bütün tuzak
sözlere rağmen
kelimeler var
oldukça yalnız
kalmayacaksınız.**

Söz Olsun, Toz Olmasın!

Kelimeleri, bir anlık ilhamla tozlara benzetiverdi zihnim ve aynı saniyelerde şu cümle kuruldu beynimde: Tozları yerinden kaldırırsanız nasıl ortalık toz-duman oluyorsa, kelimeleri yerinden kaldırdığımızda da bir anda her şey karışıp değişiveriyor...

Sonra şu soruyu sordum kendime “Tozlar faydalı organizmalar mı, kelimeler kadar değerli mi onlar da?”

Evet, toz deyip geçmeyelim... Öyle bir vazifeleri ve işlevleri varmış ki tozların!

Bir kere tozlar katı ve sıvı taneciklerinden oluşuyormuş, ağır olanlar sürekli yere düşerken hafif olanlar havada asılı kalıyormuş... Havadaki su buharı, toz taneciklerinin üzerinde sis, pus ve bulut oluşturuyormuş. Toz taneleri olmasaymış, su buharının damlalar halinde yoğunlaşması zorlaşmış, bir de damlalar halinde düşmez, sel gibi inermiş tepemize...

Toz tanecikleri güneş ışığını yansıtıyormuş, araba farlarındaki ışık huzmeleri toz tanecikleri sayesinde yayılıyormuş...

Kırsal alanlarda kilometrekareye bir ayda on beş ton toz düşmekteymiş... Şehirlere ise aynı zamanda kilometrekare başına iki bin ton toz düşmekteymiş...

Yaşadığımız hayatı pek çok yönden görünmez şekilde dengeleyen tozların, aynı zamanda pek çok sağlık problemine sebep

olduğunu da söylemeye gerek yok... Astımın, madenciler ve taşı-
cağı işçilerinde görülen akciğer hastalığının sebepleri hep tozlar...
Davlumbazlar, aspiratörler ve vantilatörler tozların etkisini en aza
indirmek için bulunan teknik çareler...

Ayrıca cansızlar üzerinde yani hareketli makine ve motor par-
çacıkları üzerinde de tozun zararı var... Aşındırma etkisi yaparak
makinelere eskitiyor...

Bunlardan başka, yağlı tohum küspelerinin öğütüldüğü fabrika-
lardaki tozlar, un ve dokuma fabrikalarının tozları her zaman pat-
lama sebebi olabiliyor...

Bütün bu bilgileri okur ve düşünürken, zihnim sözlerden hiç
ayrılmadan yoluna devam ediyor ve tozlarla sözleri eşleştiriyor etki
bakımından...

Evet, sözler doğruluk ve hakkaniyet ışığının huzmelerini yayar...

Sözler merhamet, şefkat yağmurlarının damlaları olarak yüre-
ğimize dolar...

Sözler gösterir bize dehlizin ucundaki aydınlığı, karanlık gece-
lerin sabahları sözle parıldar...

Ama öyle sözler var ki tozlar gibi...

İçinize girer, yerleşir...Ciğerlerinizden söküp atamazsınız... Es-
kimiş yaşantılara dair kırık dökük, hasta sözler... Ciğerinizi, yüreği-
nizi delik deşik eder. Sözün çıktığı kafanın ve karakterin röntgeni
olmuştur o sözler... Kimseye gösteremezsiniz sözlerle aşınmış ka-
rakter parçacıklarını, kimseye.

Daha başka sözler de var ki tozlar gibi patlamaya sebep olan...
Sözlerin çıkış kanalı boğazın, dokuz boğum olduğu unutulmuş ve
birbiri ardınca makineli tüfekten çıkarcasına sıkılan sözler...

Tozlara karşı geliştirdiği teknik donanımı ne yazık ki sözlere
karşı geliştirebilmiş değil insanoğlu...

Söz aspiratörü, söz vantilatörü ve söz davlumbazı olsaydı...

Daha ağızdan çıkarken yüreklerde ve gönüllerde meydana ge-
tireceği zararı hemen bir rüzgâra, bir buhara veya bir sıvıya dönüş-
türebilseydi....

Veyahut da insanlar sözlerini kontrol edebilme eğitimi almış
olsalardı...

Ağızlarından çıkan “Doğruyum, adaletliyim, Müslümanım,
kimseye haksızlık yapmam, ben iyiyim, kimse yanlış yaptığımı gör-
memiştir” sözleri köpük köpük sel olurken, bir söz fırtınasına dö-
nüştüklerini görebilseler ve toz fırtınalarına rahmet okutacak hale
gelebildiklerini de...

Yunus, “Ağulu aşı yağ ile bal ede bir söz” diyordu; şimdilerde
ise sözler hep evrilip çevrilmeye, değiştirilmeye, kopyalanmaya, su-
retlenmeye, çarpıtılmaya ve eksiltilmeye namzet...

Sözler, beyinleri eskitiyor vesvese ve gevezelik dozuna ulaştı-
ğında...

Sözler, gerçekliğini kaybediyor sadece mensup olunan cephe-
den bakıldığında...

Sözler şifa olmuyor sadece kendi hastanızı sağaltıp, hemen di-
binizdeki diğer hastaya insan muamelesi yapmadığınızda ...

Ve sözler, tozlardan daha tehlikeli olabiliyor gururunuzu ka-
bartıp, gözlerinizi kararttığında...

Artık o sözler ve gözlerle tozlar kadar bile ehemmiyeti kalma-
yor insanın...

Ne demeli bilmem ki! “Beyaz giyme toz olur, siyah giyme söz
olur” diyenler boşuna söylememişler...

SÖYLEŞİDEN DENEMEYE BİR YOL GİDER

Bütün gelişmekte olan ülkeler gibi Türkiye'de de siyasi, kültürel ve sosyal değişmelerin çözümlenmesi ve sorunlara hal çareleri bulunması bazen imkansız hale gelebiliyor. Eđitimin istenilen seviyede olmaması, kültürel ve bilimsel araştırmaların tutarlı biçimde yönetilmemesi, bu imkansızlık sebeplerinin başında sayılabilir. Yaklaşık kırk yıla varan bir eğitim ve akademi tecrübesi olan yazar, 2006-2017 arasında yazdığı ve zaman zaman söyleşiden denemeye yönelen köşe yazılarıyla ülkenin, yazdığı zaman diliminde tanık olduğu siyasi, sosyal ve kültürel sorunlarını sicağı sicağına yorumlamayı ve hal çareleri üretmeyi, zihinsel ve sosyal bir sorumluluk olarak görmüş ve Türkiye'nin Ergenekon/ Çözüm Süreci/ Temmuz Darbesi gibi en kritik zamanlarına, sosyal ve kültürel bakış açılarıyla ışık tutmaya çalışmıştır. Ayrıca Türkmenler, Uygur Türkleri, Tibetliler gibi mazlum halklar; dövülen ve öldürülen kadınlar, yeryüzünü sürgün yeri haline getiren vahşî kapitalist düzen ve toplumları açgözlülikle yöneten siyasi sistemler, İslam'ın algılanışı ve uygulanışı gibi konular da söyleşi ve deneme üslubuyla ele alınmıştır. Bu kitap okuyucuyu, söyleşiden denemeye yol alan bir düşünce ikliminde dolaştırmaktadır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cađalođlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-605-4635-92-4

9 786054 635924